



Gids voor inleggers bij de Rijkspostspaarbank en voor hen, die het wenschen te worden

<https://hdl.handle.net/1874/234822>

Br

mm 11402

Br. 1894. II. 7.
10 Cent.

G I D S

VOOR INLEGGERS BIJ DE

RIJKSPOSTSPAARBANK,

EN VOOR HEN,

DIE HET WENSCHEN TE WORDEN,

BEWERKT DOOR

P. J. F. du BOIS,

Hoofdcommies ter Directie dier Bank.

ZESDE, HERZIENE DRUK.

Verkrijgbaar aan de kantoren der Posterijen.

Gedrukt bij
WED. S. BENEDICTUS, Rotterdam.



G I D S

voor inleggers bij de

RIJKSPOSTSPAARBANK,

EN VOOR HEN, DIE HET WENSCHEN TE WORDEN,

BEWERKT DOOR

P. J. F. du BOIS,

Hoofdcommies ter Directie dier Bank.

ZESDE, HERZIENE DRUK.

Verkrijgbaar aan de kantoren der Posterijen.





Sparen is zeker moeilijk, maar toch wordt dagelijks menig stuiver-tje nutteloos weggeworpen, dat, goed belegd, in de toekomst een aardig duitje zou vertegenwoordigen.

In dezen gids is, zoo beknopt en volledig mogelijk — naar we meenen, zonder der duidelijkheid te schaden — in het oog vallend, alles opgenomen, wat dienstig kan zijn, om het den inlegger bij de **Rijkspostspaarbank**, in zijne betrekking met die instelling, zoo gemakkelijk mogelijk te maken ; om hem, onder de verschillende omstandigheden, welke zich bij het inleggen en terugbetalen van gelden kunnen voordoen, den *juisten* weg te doen kennen, dien hij, ter bereiking van zijn doel, zonder noodeloos tijdverlies en veel moeite, heeft te bewandelen.

We hebben daarbij er naar gestreefd, bestaande *onjuiste* begrippen aangaande de wijze waarop de hier besproken instelling werkt, wegt nemen.

Hier en daar gaven wij wenken en toelichtingen, waarvan de kennismeming wellicht menigeen van nut kan zijn, of voor teleurstelling kan vrijwaren.

Ofschoon de Directeur—daarin op hoogst welwillende

IV

wijze ook door de pers gesteund — steeds groote zorg besteedt aan de openbaarmaking van alles, wat op de Rijkspostspaarbank betrekking heeft, gelooven wij toch, met de samenstelling van dezen gids geen overbodig werk te hebben verricht.

Immers — de ervaring leerde zulks — worden er nog velen gevonden, die geheel onbekend schijnen, zoo al niet met het bestaan van die instelling, dan toch met de wijze waarop zij werkt; ook anderen — tal van brieven ter Directie ontvangen, getuigen het — die daaromtrent, vaak tot hun' schade en teleurstelling, onjuiste denkbeelden toonen te hebben.

Trouwens, in onze eeuw wordt ieders aandacht ook voor zooveel en zoo velerlei gevraagd, dat het niet wel aangaat te mogen veronderstellen, dat de groote massa een behoorlijk verband zou kunnen brengen tusschen de *losse* mededeelingen, die, betreffende meergenoemde instelling, nu en dan, in de pers de ronde doen.

Over de taak, die de Rijkspostspaarbank te vervullen heeft, zullen wij hier niet uitweiden.

Wellicht is daarover het laatste woord nog niet gesproken.

Zij werd — gelijk men weet — in de voornaamste plaats opgericht voor die breede schaar onzer bevolking, die des zomers haren arbeid behoorlijk beloond ziet, doch gedurende de wintermaanden, bij geringe verdiensten, aan grootere uitgaven het hoofd moet bieden, en voor allen, wier inkomsten wisselvallig zijn, en wier toekomst niet behoorlijk is verzekerd.

Dat zij, met hare talrijke vertakkingen tot in de kleinste plaatsjes, in de behoefte van velen voorziet, bewijst de voortdurende aanwas harer operatiën, getuigen de hon-

derdduizenden van heinde en verre, van allerlei rang en stand, met wie zij reeds eene rekening heeft geopend.

Toch zouden wij nog velen, zeer velen wenschen toetereopen: maakt met sparen een begin.

Brengt maar eens een enkelen gulden naar het postkantoor, en neemt een boekje.

Ge zult eens zien, hoe spoedig het u een genot wordt iets te bezitten, dat gij in den volsten zin des woords het uwe kunt noemen, en dat gij in veiligheid weet. Alle begin is moeilijk.

Hier wegen niet de eerste, maar de laatste loodjes het zwaarst. Enkele stuivers worden spoedig een gulden, en iedere gulden is er een.

Dat kleine boekje in huis, waarin wekelijks wat bijgeschreven wordt, kan wonderen doen; het geeft eene kleine rente in geld, maar een onberekenbare rente van *zedelijken* aard.

Niemand die het beproeft, zal worden teleurgesteld.

Het brengt niet alleen orde in huis, maar ook welvaart.

En, wij herhalen met instemming wat reeds elders gezegd werd:

„De welvaart van het individu is voor een zeer groot „deel afhankelijk van zijn zin voor sparen, en de welvaart der individu's maakt den bloei eener natie.”

AMSTERDAM, Maart 1889.

d. B.

VOORBERICHT

voor den zesden druk.

In dezen zesden druk hebben wij ons beijverd, kleine verbeteringen en verduidelijkingen aan te brengen, welke de nauwkeurigheid en doelmatigheid van het boekje kunnen verhoogen.

Veranderingen van *ingrijpenden* aard zijn er, in den loop der jaren, niet in gemaakt. Wel is de Gids hier en daar bijgewerkt, en, waar de ervaring dit wenschelijk deed zijn, van nog enkele ophelderende aantekeningen voorzien.

Dat het boekje als *vraagbaak* even gunstig ontvangen worde, als bij zijn vroeger verschijnen, hopen we van harte!

Sept. 1892.

d. B.

Inhoudswijzer.

	Blz.
A dres van brieven voor den Directeur der Rijkspost-spaarbank	2
A dressen der inleggers (Duidelijke aanwijzing van de)	14, 17
» (Poste restante)	14
A fbetaling van boekjes	32
B ankpapier (Insluiting van) in de boekjes	32
B eperkende bepalingen, die, bij den eersten inleg, kunnen worden gemaakt	9, 10, 38
B riefport (vrijdom van) voor de correspondentie met den Directeur der Rijkspostspaarbank	2
D uplicaat-boekjes (afgifte van)	14, 15
E xecuteur-testamentair (terugbetaling aan)	27
G heimhouding van spaarbankzaken	2
G ehuwde vrouwen (Inleg door)	7
» » (Terugbetalingen op boekjes van)	21, 22
H andmerk van inleggers, die niet kunnen schrijven	6, 18, 24
H andteekening der inleggers	3, 5, 16
I nleg (eerste) op de Post en Bijkantoren	3
» (») » » hulpkantoren	5, 6
» (volgende)	4
» door tusschenkomst der postboden	6
» (kleinste)	10
» (grootste, rentegevende)	29
» ten behoeve en ten name van anderen	9, 10
» ten name van meer dan één persoon	7
» door minderjarigen	7
» door gehuwde vrouwen	7
» door weduwen	7
» door vennootschappen, vereenigingen en zedelijke lichamen	7, 8
» door middel van frankeerzegels	10, 11, 12
» met eene beperkende bepaling	9, 10, 38
» van het handgeld voorsoldaat-schrijvers in Ned.-Indie	38
I nlegger (wat verstaan wordt onder)	1
K as (ontoereikendheid der) op de hulpkantoren	26
K ennisgevingen van inleg aan de inleggers	13
» » » » personen, die voor een ander inlegden	14
K ranksinnigen (terugbetaling op boekjes ten name van)	37

M achtiging (het verstrekken van) tot het opvorderen en in ontvangst nemen van gelden	22, 24, 36
Machtiging (herroepen eener).	36
Minderjarigen (Inleg door)	7
» (Terugbetaling aan)	21
O mslagen (met gedrukt adres) voor de briefwisseling met den Directeur der Rijkspostspaarbank	2
Openstelling van de kantoren der posterijen voor den dienst der spaarbank	4
Orders van betaling (Terugbetaling op) afgegeven door den Directeur der Rijkspostspaarbank	19
» van betaling (Termijn van geldigheid der).	20
» » » (Telegraphische)	25, 26
» » » (Vermelding van het tegoed op)	20
Overdracht van spaarbankgeldten op een Belgisch boekje	33
Overledenen (Terugbetaling op boekjes ten name van)	27
Overschrijving van spaarbankboekjes op naam	16
» » » op een ander kantoor.	15
P asmunt (maximum van in betaling aantenemen).	35
R egistratie (Vrijdom van het recht van) voor stukken, den spaarbankdienst betreffende	37
Rente (hoegroothed der jaarlijksche)	28
» (opzending der boekjes, ter bijschrijving van)	29, 30, 31, 35
» bij opvraag van het geheele tegoed	32
» (wijze van berekening der)	29
» in het internationaal verkeer	33
» (tijdstip van ingang der) bij den inleg	29
» (Berekening der) bij gedeeltelijke terugbetalingen	29
S paarbankboekjes (wijze van aanduiding der)	5
» (duplicaat-)	14
» (volgeschreven)	16
» (vervolg-)	16
» (overschrijving van)	15, 16
» (vermissing van)	15
» (verbranding van)	15
T egoed (vermelding van het) op de kennisgevingen	13
» (» » ») op de orders van betaling.	20
» (maximum rentegevend)	29
» (opvraag van het geheele)	18, 19
» (terugbetaling van het geheele)	32
Terugbetaling (dadelijke)	18
» op een order van betaling	19
» op een Nederlandsch boekje in België	34
» » » Belgisch » » Nederland	34

Terugbetaling (grootst bedrag der dadelijke).	18
» van het geheele tegoed	32
» op boekjes ten name van meer dan één persoon	21
» op boekjes ten name van soldaat-schrijvers in Ned.-Indië	38
» per telegraaf op telegraphische aanvraag	25, 26
» » » aanvraag per post	25
» aan gemachtigden van de inleggers	22, 36
(identiteitsbewijs ter verkrijging van)	18, 26
» (verzet tegen)	21
» aan de wettelijke vertegenwoordigers der inleggers	22
» aan een executeur-testamentair	27
» op boekjes ten name van overledenen	27, 38
» » van gehuwde vrouwen	21, 22
» » ten name van minderjarigen	21, 37
» » » » » krankzinnigen	37
» » met eene beperkende bepaling	19, 38
» » ten name van vennootschappen, vereeningen en zedelijke lichamen	23
» door tusschenkomst der Postboden en Brieven- bestellers	24, 32
» op boekjes ten name van verpleegden in een gesticht van weldadigheid	36
U iterste wilsbeschikking (niet rechtsgeldige vorm eener) betrekkelijk spaarbankgeld	38
V erhuizing (opgave der adressen bij) der inleggers	17
Verpanding van boekjes	35
Verzet tegen terugbetalingen	21
Volmacht (het geven van) om gelden op te vragen en te ontvangen	22, 36
Voorwaarden, die, ten aanzien der terugbetalingen, bij den inleg van gelden kunnen worden bedongen	9, 10, 38
Vrijdom van briefport voor de briefwisseling met den Directeur der Rijkspostspaarbank	2
Vrijstelling van zegel en registratierecht voor alle stukken, den spaarbankdienst betreffende	38
» » het recht van overgang bij overlijden voor spaarbankinlagen	36
W aarborg van den Staat voor betaling van hoofdsom en rente Weduwen (inleg door)	7
Z egel (Vrijdom van) voor stukken, den spaarbankdienst betreffende	38
Zekerheidsstelling door middel van spaarbankboekjes.	36



Den inleggers kan, in hun eigen belang,
niet genoeg worden aanbevolen, hun boekjes
éénmaal 's jaars, tot het doen bijschrijven der
rente en ter vergelijking met zijne boekhouding,
aan den Directeur der Rijkspostspaarbank toe
te zenden.



Zie vooral het daaromtrent medegedeelde op blz. 29—32.

De **Rijkspostspaarbank** werkt over het gansche land, en geeft gelegenheid tot *veilige* en *rentegerende* belegging van spaarpenningen. In de wet van 25 Mei 1880 (Stbld. No. 88), waarbij die Bank werd opgericht, staat uitdrukkelijk geschreven :

De Staat waarborgt, zonder eenig voorbehoud, aan de inleggers de teruggave hunner inlagen, en de betaling der aan hen verschuldigde rente.

Hierdoor is de eisch, welke vóór en boven alles aan het spaarbank-wezen mag worden gesteld, in de hoogste mate vervuld. Men behoeft niet bang te zijn voor verlies van zijn geld, voor daling van de papieren, waarin het wordt belegd, of wat ook. De Staat zou bankroet moeten gaan, eer hij in zijne verplichtingen tegenover de spaarders te kort zou schieten.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Onder *inleggers* worden verstaan : de personen, te wier behoefte, 't zij door henzelfen, 't zij door anderen de inleg geschiedt.

Ten aanzien van de beteekenis, aan het woord **inlegger** te hechten, schijnt menigeen zich een verkeerd denkbeeld te hebben gevormd.

Wanneer het geldt een eersten inleg, die ten behoefte van een ander wordt gedaan, beschouwt de persoon, die feitelijk dien inleg doet, zich maar al te dikwijls als *inlegger, in den zin der wet*. Als zoodanig meent hij dan ook recht te hebben om het door hem gestorte geld, naar goedvinden, weder te kunnen opvorderen. Uit het feit alléén, dat hij dit geld naar de spaarbank bracht, vloeit echter geenszins voort, dat hij ook gerechtigd zou zijn, het weder terug te halen.

Als inleggers, met al de rechten aan die hoedanigheid verbonden, zijn te beschouwen : zij, te wier name de boekjes zijn gesteld.

Geheimhouding is den postambtenaren opgelegd ten aanzien van aangelegenheden, den dienst der spaarbank betreffende.

Zoowel omtrent het bestaan van eenig boekje, als omtrent den stand eener rekening, mag aan niemand eenige inlichting worden gegeven, behoudens in de gevallen, bij de wet of bij wettelijke verordening voorzien.

Brieven en verdere stukken, den dienst der Rijks-postspaarbank betreffende, kunnen **ongefrankeerd** aan den Directeur dier instelling worden verzonden. Daartoe zijn aan de kantoren der posterijen omslagen met gedrukt adres *kosteloos* te verkrijgen.

Die stukken moeten geadresseerd worden:

Aan

den Heer Directeur der Rijkspostspaarbank

te

AMSTERDAM.

Men zij er op bedacht, aan voornoemd adres niet den familienaam van dien Directeur toevoegen; doet men dat, dan vervalt niet slechts de portvrijdom, maar blijft tevens de brief, totdat hij den geadresseerde **persoonlijk** in handen is gekomen, onafgedaan.

Spaarbankboekjes mogen aan de kantoren der posterijen niet in bewaring worden genomen.

INLEG.

Eerste inleg op de Post- en Bijkantoren. Om gelden bij de Rijkspostspaarbank te beleggen, vervoeg men zich aan eenig kantoor der posterijen en geve aldáár op: zijn naam en voornamen, zijn woonplaats met vermelding van straat, gracht en huisnummer, het jaar, den dag en de plaats zijner geboorte, benevens zijn beroep of betrekking.

Deze opgaven, welke met nauwkeurigheid dienen gedaan te worden, opdat men later bij de terugbetaling geene moeilijkheden ondervinde, worden op een gedrukt formulier overgenomen, hetwelk tevens de verklaring bevat, dat men wenscht inteleggen. Het formulier, aldus ingevuld zijnde, moet door den aanstaanden inlegger worden geteekend.

Nagenoeg dezelfde gegevens omtrent zijn persoon worden ten kantore ook in een register vermeld, waarin hij eveneens zijne handteekening moet stellen.

Deze dubbele handteekening is noodig, omdat, zoowel op het postkantoor ter plaatse als bij de Directie te Amsterdam, bij latere aanvraag om terugbetaling, die aanvraag steeds vergeleken moet worden met de eerste handteekeningen. Men drage dus zorg altijd op dezelfde wijze te teekenen.

Het teekenen der hier bedoelde stukken en het verstrekken der voornoemde gegevens kan men ook door een ander laten doen.

De lastgever, of in het algemeen, de persoon, te wiens *name* wordt ingelegd (de inlegger in den zin der wet), behoort dan bij een der volgende inlagen, of althans *vóór de eerste terugbetaling*, zijne handteekening ten postkantore te stellen.

Naar de ontvangen aanwijzingen, wordt het titelblad

ingevuld van een spaarbankboekje, hetwelk, nadat daarin de eerste inleg is vermeld, en voor ontvang van dien inleg door den postambtenaar is geteekend, *kosteloos* aan den belanghebbende wordt uitgereikt, en hem tot eigendomstitel strekt.

In dit boekje worden voorts alle verdere inlagen en terugbetalingen aangeteekend; *men moet het dus altijd vertoonen, als men geld inbrengen of terughalen wil.*

Eenmaal in het bezit van een boekje zijnde, kan men daarop overal hier te lande inleggen.

De postkantoren en het meerendeel der hulpkantoren zijn daartoe op werkdagen, gedurende hunne gewone kantooruren, steeds open, doch niet vóór 9 uur 's morgens, en niet na 9 uur 's avonds.

Op Zon- en erkende feestdagen is de dienst der spaarbank tot de morgenuren beperkt.

De gelegenheid tot inbreng van gelden is dus ruim genoeg gegeven. Wie sparen wil, kan **het geheele land door**, waar maar een kantoor voor den spaarbankdienst is opengesteld, zijn geld **dadelijk** storten, behoeft het niet zelf te bewaren tot den volgenden dag, en heeft zich niet bloot te stellen aan de verleiding om het aan onnoodige dingen of erger te besteden. —

Hij kan, waar hij ook gaat wonen, steeds het inleggen ongestoord voortzetten, en evenzoo terugbetaling erlangen. Dit is een groot voordeel, dat de postspaarbank heeft boven alle andere spaarbanken, welke steeds een plaatselijk karakter houden.

Velen meenen nog, dat aan den inleg van gelden lastige formaliteiten verbonden zijn. Uit het voorafgaande blijkt, dat dit niet zoo is. De spaarder heeft meestal niets anders te doen dan in enkele gevallen zijn naam te zetten onder stukken, welke allen **kosteloos** te verkrijgen zijn. Verdere bemoeiingen neemt het postkantoor op zich; daár wordt men overigens in elk opzicht terecht geholpen.

Zooals men ziet, werkt de postspaarbank eenvoudig genoeg. De hier bedoelde luttele formaliteiten — noodig vóóral in het belang der inleggers zelven, om hen tegen misbruik van hunne boekjes te vrijwaren — komen bovendien alléén te pas bij de **uitgifte** van het boekje en vinden haren grond in de beslissing des wetgevers, die aan de spaarbankboekjes het karakter van **schuldvorderingen op naam** heeft gegeven. Het deponeren der handteekening is een uitvloeisel van het aangenomen beginsel dat, in vergelijking van handteekening, het **hoofdmiddel** dient gezocht te worden, ter verzekering van terugbetaling aan den richtigen persoon.

Het spaarbankboekje draagt den naam van het *post*-kantoor waar het is genomen, is voorzien van een gedrukt volgnummer, en behoort ook altijd met **kantoor-naam en nummer te worden aangeduid**.

Het is van veel belang dat, telkens als een spaarbankboekje het onderwerp uitmaakt van eene briefwisseling met de Directie, het hiervóór vermelde stiptelijk worde in acht genomen. De Directie bezit nog geen *volledigen* alphabetischen aanwijzer op de namen der inleggers. De rekeningen-courant (op losse kartonnen bladen gehouden) zijn kantoorsgewijze en op volgnummer in de daarvoor bestemde kasten opgeborgen. Een en ander in aanmerking genomen, zal — indien het boekje, waaromtrent men inlichtingen verlangt, niet bepaaldelijk door het nummer waaronder, en het kantoor alwaar het werd uitgegeven, wordt aangewezen — niet altijd aan het uitgedrukt verlangen kunnen worden voldaan.

Eerste inleg van gelden op de hulpkantoren. De te vervullen formaliteiten, tot het bekomen van een spaarbankboekje op een *hulpkantoor*, zijn dezelfde als die, welke, bij den inleg van gelden op een *post- of bijkantoor*, worden vereischt, met dien verstande echter, dat de inlegger aldaar zijne handteekening niet in een register, doch op eene *losse* strook heeft te stellen, en het verlangde boekje hem niet *dadelijk* wordt uitgereikt.

Naar de gegevens, welke hij te zijnen aanzien verstrekte, of *deed* verstrekken, en waarvan door den brieven-gaarder mededeeling geschiedt aan het hoofdkantoor, waaronder deze ressorteert, m. a. w., waaraan hij rekenplichtig is, wordt dat boekje aldáár opgemaakt, en vervolgens aan dien brievenaarder toegezonden.

Deze waarschuwt dan den inlegger, neemt den eersten inleg in ontvangst, schrijft dien in het boekje, en reikt het daarna aan den inlegger uit.

Voor het doen van verdere inlagen heeft men slechts zijn boekje te vertoonen, waarop door den brievenaarder het verlangde bedrag wordt ingeschreven, terwijl diens handteekening, ter zijde van *elke* inschrijving gesteld, den inlegger tot bewijs zijner storting dient.

Spaarbankboekjes kunnen ook ten plattelande worden verkregen *door tusschenkomst der daarvoor aangewezen postboden.*

De postbode neemt den *eersten* inleg tegen ontvangstbewijs over, en de inlegger teekent, in diens bijzijn, een formulier en eene strook, waarop de gewone gegevens omtrent naam, ouderdom, woonplaats enz. (zie op blz. 3) worden ingevuld.

Kan de inlegger niet schrijven, dan worden die gegevens door den postbode overgenomen.

Nadat de inleg op het, voor den spaarbankdienst aangewezen, naastbijgelegen kantoor, waarmede de postbode in betrekking staat, in het verlangde boekje is aangeteekend, wordt dit hem weder terhandgesteld, om het den inlegger, tegen intrekking van het bewijs van overneming, te doen teruggeworden.

De verdere gelden, die men daarop wenscht in te leggen,

geve men, *met het boekje*, tegen bewijs van ontvang, den postbode mede, die dan voor de inschrijving dier gelden, en de terugontvangst van dat boekje zorg draagt.

Ook formulieren, waarop eene geldswaarde van één gulden aan gave frankeerzegels (zie op blz. 11) is vastgehecht, worden, als een inleg van gelijk bedrag in geld, van den belanghebbende overgenomen.

Men kan ook zijn boekje in gesloten omslag medegeven. De terugzending geschiedt dan eveneens onder couvert.

Boekjes kunnen ook genomen worden *ten behoeve van meer dan één persoon*, bijv. ten behoeve van kinderen van hetzelfde gezin; ze worden dan gesteld ten name dier kinderen. Allen behooren dan ten eenigen tijde op het kantoor te teekenen, tenzij *hunne wettelijke vertegenwoordigers* (zie op blz. 22) het saldo opvorderen, vóór dat aan hen eene terugbetaling heeft plaats gehad.

Minderjarigen worden, zondertusschenkomst van vader of voogd, tot inleggers bij de Rijkspostspaarbank toegelaten. Het vruchtgenot van de goederen der kinderen, hetwelk, ingevolge art. 366 van ons Burgerlijk Wetboek, den ouders toebehoort, totdat de kinderen den leeftijd van 20 jaar hebben bereikt of *eerder* mochten zijn gehuwd, is op hunne spaarbankinlagen *niet* van toepassing.

Ook **gehuwde vrouwen** kunnen, zonder bijstand van hare echtgenooten, gelden bij de Rijkspostspaarbank beleggen. De, ten kantore, door die personen afteleggen verklaring van toetreding, moet *beide* familienamen inhouden. **Weduwen** behooren, nevens den naam, door huwelijk verkregen, ook haar *eigen* naam op te geven.

Wenscht eene **vennootschap**, eene **vereeniging** of een

zedelijk lichaam als inlegger optetreden, dan behoort het verzoek daartoe, aan de *Directie der spaarbank*, desverlangd door tusschenkomst van eenig kantoor der posten, te worden overgebracht.

Overlegging, zoo mogelijk, der statuten der corporaties is zeer gewenscht, vermits de Directeur der spaarbank over hunne al dan niet bevoegdheid om in te leggen, te oordeelen heeft. Bij velen, ook bij fondsen, is het beleggen van gelden bij de Rijkspostspaarbank in de statuten opgenomen.

Eene Vereeniging behoeft overigens, om als inlegster optetreden, niet noodwendig rechtspersoonlijkheid te bezitten. Ook niet-erkende vereenigingen van allerlei aard kunnen als inlegsters worden toegelaten.

Het gebeurt niet zelden, dat iemand een spaarboekje op **eigen** naam neemt, terwijl later blijkt, dat hij dat deed in hoedanigheid van bestuurslid van een' of andere Vereeniging. Deze wijze van handelen moet worden ontraden, wijl daaruit, bij overlijden van zoodanigen inlegger, moeilijkheden voor de corporatie, bij den inleg betrokken, kunnen voortspruiten. Immers, uiteraard kan de spaarbank, bij uitbetaling van het saldo tegoed, geen rekening houden met de hoedanigheid, waarin werd ingelegd, tenzij het boekje luide ten name der hoedanigheid zelve, bijv. „de Penningmeester der Kolfvereeniging Sparta,” zonder vermelding van den persoonsnaam. In laatstbedoeld geval kan het nagelaten boekje aan den opvolgenden titularis worden overgedragen, aangezien dan de opvolger, ook ten aanzien van het opvorderen van de ingelegde gelden op dat boekje, „qualitate qua” in de rechten van zijn' voorganger treedt.

Ook meenen wij de penningmeesters van vereenigingen tot nut en vermaak, zooals sociëteiten, lees-, zang- of gymnastiekgezelschappen, kegelclubs enz., tegen het beleggen van gelden, aan zulk eene vereeniging toebehoorende, **op hun eigen naam**, te moeten waarschuwen.

Bij mutatie van het Bestuur of bij overlijden van den penningmeester, keeren de betrokken vereenigingen, vaak niet zonder moeite

en goeden wil van de zijde der erfgenamen van den overleden penningmeester, in het genot van hun kapitaal terug.

Men neme dus bij de belegging de voorzorg, het geld te doen inschrijven **op naam der Vereeniging**.

Zóó ook handele men met fondsen, fooienbussen, boetenpotten enz.

Bij den inleg ten behoeve en ten name van anderen kan ook de voorwaarde worden bedongen, dat het terughalen pas na verloop van een' aangewezen tijd kan geschieden, bijv. bij meerderjarigheid, bij het aangaan van een huwelijk, bij de geboorte van een kind, bij het verliezen van een ambt of eene betrekking, enz.

Dit middel kan er krachtig toe medewerken om het sparen te bevorderen. Het wordt aanbevolen aan hen, die eene dienstbode, een' knecht, een' bediende, inplaats van zoo lichtelijk weggrollende centen en guldens, eenig geschenk, in den vorm van een spaarboekje, wenschen te geven. Tegen de verleiding om het aldus geschonkene spoedig op te vorderen, verzet zich het gemaakte beding. De eerste grondslag tot sparen inmiddels gelegd zijnde, bestaat de kans, dat de gang naar het postkantoor weldra menigvuldiger worde.

De hier bedoelde voorwaarde van inleg is verbindend voor *alle* verdere inlagen, welke op het boekje, onverschillig door wien, mochten worden gedaan. Zij wordt daarin aangeteekend en door dengene, die ze maakte, aldáár met zijne handteekening bekrachtigd.

Wenscht men dus ten behoeve van *denzelfden* persoon een' onvoorwaardelijken inleg te doen, of wil die persoon voor zichzelf inleggen, om over het ingelegde bedrag de *vrije beschikking* te hebben, dan moet een ander boekje op denzelfden naam worden genomen, met weglating van voorwaarden.

Het bezit van meer dan één boekje op eigen naam is geoorloofd.

In de te maken voorwaarden is men beperkt. Zij moeten, in het algemeen, eene tijdsbepaling bevatten, en mogen natuurlijk niet in strijd zijn met ons Burgerlijk Recht, bijv. geene bepalingen van *testamentairen* aard inhouden; o. a. niet zóódanige, waarbij de voorwaarde wordt bedongen dat de inleg, na **overlijden** van den inlegger, aan den persoon, die feitelijk dien inleg deed, of aan een ander moet worden uitgekeerd.

De beschikking over het ingelegd bedrag mag ook niet *afhankelijk* gesteld worden van de toestemming van anderen.

Zoo zijn er meer gevallen, en daarom is het wenschelijk, bij den minsten twijfel, de Directie vooraf over de al dan niet aanneembaarheid der gewenschte bepaling te raadplegen. Allicht kan zij het terrein effenen, en hinderpalen uit den weg ruimen.

Bij een' eersten inleg ten behoeve van anderen wordt, indien de persoon, die het boekje neemt, niet in staat is *volledige* gegevens omtrent ouderdom, woonplaats enz. van den titularis te verschaffen, genoeg genomen met de strikt noodige opgaaf van diens naam en domicilie. Later kunnen dan, door den inlegger zelven, de vereischte gegevens worden aangevuld.

Hij, die, bij het doen van een' inleg ten behoeve van anderen, eene voorwaarde stelt, kan die voorwaarde te allen tijde opheffen.

Het tegendeel zou — gelijk voor de hand ligt — tot onmogelijke toestanden kunnen leiden.

De minste inleg bedraagt 25 cent.

Hij, voor wien 25 cent opeens nog te veel is, kan kleinere bedragen aanvankelijk ter zijde leggen *door middel van frankeerzegels*, tot welk doel aan de kantoren, bij de rijksdepôthouders van postzegels, en ook

bij de postboden ten plattelande, *kosteloos* formulieren te bekomen zijn.

Wie zich van zulk een formulier heeft voorzien, heeft slechts, zoo vaak hij 5 cent kan afzonderen, een frankeerzegel van die waarde te koopen, en het er op te hechten. Hij gaat daarmee voort, totdat het formulier vol is (het bevat 20 vakjes voor even zooveel frankeerzegels van 5 cent), d. i. totdat hij aldus één gulden aan vijfcents-frankeerzegels bijéén heeft, en als hij dan met dát formulier aan het kantoor komt, kan hij daarvoor, op de hiervóór omschreven wijze, een *boekje* bekomen, waarop voornoemd bedrag als eerste inleg wordt vermeld.

Zóó zal men de luttele bedragen, welke men van dag tot dag kan afzonderen, gaandeweg in de spaarbank kunnen storten en zoodra de stuivers tot één gulden zijn aangegroeid, rentegevend maken. Wie kleine fooien te geven heeft, en dat in den vorm van formulieren met *frankeerzegels* wil doen, kan daardoor menigeen het goede pad wijzen, dat men lichtelijk zal blijven volgen, wanneer men ziet, dat vele kleintjes één groote maken. Wie eenmaal een spaarbankboekje heeft, gaat allicht door met sparen. Aanzien doet gedenken.

In verband met het doel, dat aan de invoering der formulieren ten grondslag ligt, worden inlagen van één gulden door middel van frankeerzegels op die formulieren gehecht, zoo zij **bij korte tusschenpoozen** worden aangeboden, niet meer dan twee- of drie-maal 's weeks toegelaten.

Reeds voorgekomen misbruiken hebben aanleiding gegeven, scherper dan tot dusver geschiedde, op de naleving dier bepaling te doen toezien.

Uitsluitend ten behoeve der scholieren worden aan de Hoofden der scholen, op hunne aanvraag, door de

Directie der spaarbank, *kosteloos* formulieren verstrekt, tot aanhechting van 100 ééncentspostzegels.

Deze *aldus* benuttigde formulieren moeten voorzien zijn van de handteekening van het Hoofd der school, en kunnen dan op dezelfde wijze als die, waarvan hiervóór sprake, als inlage van *f*1.— worden aangenomen.

Langs dezen weg kan het vaak ingewikkelde en tijdroovende eener schoolspaarbank tot onbeteekenende afmetingen worden herleid.

De kinderen te oefenen in de moeilijke kunst van het sparen, is een heilzaam werk. Niet geldelijke, maar *zedelijke* en *opvoedkundige* overwegingen beheerschen hier het terrein. Hoofddoel moet zijn: de jeugd van jongs af aan sparen te gewennen.

De veelal, al weder ten onrechte, gevreesde formaliteiten aan den eersten inleg verbonden, behoeven waarlijk evenmin afteschrikken. De onderwijzer vragt een aantal formulieren van toetreding (Verklaring), geve de noodige instructie omtrent de invulling, en late die daarna — eene goede schrijfses, evenals het uitschrijven van eene rekening of iets dergelijks — verrichten door de leerlingen zelven. Als dit werk achter den rug is, zou, ter voldoening aan de reglementaire voorschriften:

- 1^o of de onderwijzer zelf, de voormelde formulieren, en in het register ten postkantore of op de strooken — dat register op een hulpkantoor vervangende — kunnen teekenen; de kinderen-inleggers zouden dit dan later op een geschikt oogenblik kunnen doen;
- 2^o of de kinderen zelven zouden zich tot dat einde al dadelijk groepsgewijze of beurtelings naar het kantoor kunnen begeven.

Formulieren, waarop eene *kleinere* geldwaarde dan van *f*1.— aan frankeerzegels mocht zijn vastgehecht, kunnen *niet* in betaling worden aangenomen.

Mochten zij een hooger bedrag dan van *f*1.— vertegenwoordigen, zoo wordt den inlegger de gelegenheid gegeven, de overtollige zegels van het formulier te scheiden.

Het verschijnsel, dat schoolkinderen, die van deze formulieren gebruik maken, het geldelijk bedrag der daarop gehechte ééncents-frankeerzegels tegen geld trachten intewisselen, *zoodra zij ook maar zóóveel bijééngegaard hebben, dat hun een spaarbankboekje kan worden uitgereikt*, doet zich meermalen voor. Dat in dergelijke gevallen het doel, waarmede, langs dien weg, de gelegenheid tot sparen werd geopend, geheel wordt gemist, spreekt van zelf. Voor dezulken zou dan ook het bezigen van z. g. spaardoozen, boven het gebruik maken van de Rijkspostspaarbank, te verkiezen zijn.

Intusschen, wie een eersten inleg in frankeerzegels doet, en *dadelijk daarna* dien inleg terugvraagt, moet 14 dagen op zijn geld wachten.

Kennisgeving van inleg. Van elken inleg, die f 25 of meer bedraagt, wordt den inlegger, binnen 14 dagen, van wege de Directie der spaarbank, eene deels gedrukte, deels schriftelijk ingevulde kennisgeving gezonden, houdende de mededeeling, dat die inleg behoorlijk op zijne rekening is geboekt.

In die kennisgeving is ook opgenomen: het tegood des inleggers, hetwelk, tengevolge van den hierbedoelden inleg, is verkregen, **zoodat hij, door zijn boekje te raadplegen, kan zien, of het daarin vermelde tegood overeenkomt met de rekening, die de Directie der Spaarbank met hem heeft geopend.**

Ontdekt hij, bij het vergelijken, eenig verschil, dan is het, om meer dan één reden, van veel belang, dat hij de Directie daarvan *onverwijd* verwittige. Ook melde hij het aan die Directie, wanneer die kennisgeving niet binnen den bovengenoemden termijn mocht zijn ontvangen.

Het kan gebeuren, dat de inlegger, onder zekere omstandigheden, het bezit van een spaarbankboekje voor zijne omgeving wensch

geheim te houden. In dit geval kan er, desgevraagd, voor gezorgd worden, dat geene stukken, waaruit zijne betrekking tot de Rijks-postspaarbank zou kunnen blijken, te zijnen huize worden besteld.

Hij geve dan, bij het nemen van het boekje, het adres op, waaraan hij c. q. die stukken wenscht te ontvangen. Tot dat einde kan hij zich ook van het adres »Poste restante" bedienen.

Zij, die ten behoeve en op naam van anderen inleggen, kunnen verlangen, dat mededeelingen betreffende het boekje, waarop werd ingelegd (bijv. de kennisgevingen nopens inlagen van f 25 en hooger, het jaarlijksch verzoek tot opzending van het boekje naar de Directie te Amsterdam ter rentebescrijving, enz.), aan hen persoonlijk worden gericht.

Dit verlangen behoeft slechts mondeling of schriftelijk te worden kenbaar gemaakt aan den postambtenaar, bij wien de bedoelde inleg werd gedaan.

Van veel nut kan deze bepaling zijn voor hen, die de gedane gift vooralsnog jegens de bevoordeelden wenschen geheim te houden, of hun daarmede eene verrassing wenschen te bereiden.

Boekjes die verloren of in het ongereede geraakt zijn, kunnen door **duplicaten** worden vervangen. Deze behooren door de inleggers aan de Directie te worden aangevraagd op een daartoe bestemd formulier, *kosteloos* aan de kantoren verkrijgbaar, en worden, behoudens bijzondere gevallen, ter beoordeeling dier Directie, eerst afgegeven, na verloop van zes weken na het indienen der aanvraag. Bij de aanvraag moet 50 cent in frankeerzegels worden gevoegd, want, al krijgt men het *eerste* boekje *kosteloos*, wie dat niet heeft weten te bewaren, moet het nieuwe betalen. De aanvrager moet ook zijne, op voornoemd formulier te stellen, handteekening door den Burge-

meester zijner woonplaats, doen legaliseeren, en, kan hij niet schrijven, dan moet dit door laatstgenoemden uitdrukkelijk vermeld worden.

Als bijzonder geval hiervóór bedoeld, kan bijv. worden aangemerkt het geval van brand, waarbij het boekje verloren ging. Indien, door een daarnaar ingesteld onderzoek, zoodanig feit wordt bevestigd, dan wordt *dadelijk* tot de afgifte van een duplicaat overgegaan.

Het aanvragen van een duplicaat kan echter met bedriegelijke doeleinden geschieden. Zoo is de mogelijkheid niet buitengesloten, dat het oorspronkelijke boekje, inplaats van verloren of in het ongereede geraakt, zoogenaamd in pand is gegeven, *of dat het door anderen om deugdelijke redenen in bewaring wordt gehouden*. Daarom is het goed, dat niet zoo voetstoots aan het verzoek om een duplicaat wordt gevolg gegeven, en wenschelijk, dat — gelijk geschiedt — van wege de Directie een nauwkeurig onderzoek worde ingesteld naar de omstandigheden, waaronder het boekje verloren ging.

Intusschen zij, die hun boekje vermissen, behoeven zich geenszins ongerust te maken, dat hun dit zou kunnen schaden, indien zij der Directie maar onmiddellijk van die vermissing kennis geven. Alsdan worden door haar aanstonds maatregelen genomen, teneinde te voorkomen, dat een ander op het vermiste boekje terugbetaling erlange. Trouwens, die terugbetaling zou, ook zonder die maatregelen — tenzij men onopgemerkt valsheid in geschrifte pleegde — niet zoo gemakkelijk worden verkregen, wijl aan de uitbetaling altijd vergelijking van handteekening voorafgaat.

Overschrijving van een boekje op een ander kantoor dan dat, alwaar het oorspronkelijk werd uitgegeven, geschiedt *kosteloos*, en heeft alleen ten gerieve en op verzoek van den belanghebbende plaats.

Dit verzoek behoort aan het post- of bijkantoor te worden gedaan, op een aldaar te verkrijgen formulier, dat aan de Directie wordt overgebracht.

De hier bedoelde overschrijving van kantoor op kantoor heeft

alléén ten doel, den inlegger in de gelegenheid te stellen, op zijn boekje ook elders dan op het kantoor van uitgifte rechtstreeksche (dadelijke) terugbetaling te erlangen. Hiertoe wordt ook nog vereischt, dat de inlegger zijne handteekening deponere ten kantore, waarop hij zijn boekje wenscht te zien overgeschreven.

Een verzoek om overschrijving door den inlegger aan een *hulpkantoor* gedaan, wordt door den brieven-gaarder aan het hoofdkantoor overgebracht. Hij moet daarbij het boekje overleggen, hetwelk de brieven-gaarder te dien einde tegen bewijs overneemt. Van den belanghebbende worden overigens dezelfde formaliteiten (behalve natuurlijk het teekenen eener zoogenaamde „verklaring”) gevorderd, als gold het de uitgifte van een nieuw spaarbankboekje.

Bij overschrijving van een boekje ondergaat het titelblad eenige verandering. Er wordt namelijk daarop een formulier gehecht, waaruit die overschrijving blijkt.

Overschrijving van boekjes, **op naam** — gelijk dikwijls gevraagd wordt — past niet in het stelsel der Administratie. Wil men het saldo tegoed van eenig boekje op naam van anderen overbrengen, dan zou dit alleen kunnen geschieden, door het boekje, langs den weg van afbetaling, uit den omloop te trekken, en het daarop te ontvangen bedrag op een nieuw boekje ten name van derden te doen overbrengen.

Een boekje, dat **volgeschreven** is, of er om een of andere reden **onoogelijk** uitziet, kan *kosteloos* door een nieuw worden vervangen.

Men brenge het naar een kantoor der posterijen, alwaar het, desverlangd tegen bewijs, wordt ingehouden.

Het nieuwe exemplaar (vervolgboekje) wordt ter Directie gereed gemaakt, en daarna den inlegger uitgereikt.

Op dat vervolgboekje wordt als *eerste* post overge-

nomen: het saldo van het oude, nadat dit ter Directie deugdelijk vergeleken is met de daarop betrekking hebbende rekening-courant.

Alvorens het te vernieuwen boekje uit handen te geven, houde men aantekening van het daarop vermelde tegoed, wenscht men althans te beoordeelen, of dat tegoed al dan niet *juist* in het vervolgboekje werd overgenomen.

Aan het meermalen uitgedrukt verlangen der inleggers om hun volgeschreven boekjes te mogen behouden, kan, op grond der reglementaire voorschriften, niet worden voldaan. De afgeloopen en de vernieuwde boekjes zijn bovendien voor de Administratie van veel gewicht. Zoowel in een burgerlijk rechtsgeding, als bij een onderzoek voor den strafrechter, kunnen zij belangrijke diensten bewijzen.

Het is raadzaam dat de inlegger, van elke **verhuizing**, ook in dezelfde plaats, aan het postkantoor of aan de Directie der spaarbank kennis geve, en het titelblad van zijn boekje op voornoemd kantoor late veranderen.

Verzuimt hij dit, dan loopt hij gevaar, dat de stukken — kennisgevingen van inleg (zie op blz. 13,) oproepingen tot het inzenden van zijn boekje, ter bijschrijving van rente, de boekjes zelven enz. (zie op blz. 30) — hem door de Directie toetezenden, hunne bestemming niet bereiken.

Immers, voor de adresseering van die stukken wordt zijne, ter Directie aangehouden, rekening-courant geraadpleegd, aan het hoofd waarvan zijn adres is vermeld, hetwelk met dat, gesteld op het titelblad van zijn boekje, overeenstemt.

TERUGBETALINGEN.

Wil de inlegger gelden op zijn boekje ontvangen, dan vervoege hij zich, *mét dat boekje*, aan een kantoor der posterijen.

Heeft de eerste inleg op dát kantoor plaats gehad, m. a. w., is het boekje, waarop hij terugbetaling verlangt, door dát kantoor uitgegeven, dan wordt aan den geldopvrager **dadelijk**, tegen voldaaanteekening eener hem voorteleggen quitantie, uitbetaald, *wanneer slechts eene som van f 25 of minder wordt terruggevraagd, en die som niet zijn geheele tegoed uitmaakt.*

Gelijke terugbetaling kan hij verkrijgen aan het kantoor, waarop zijn boekje is overgeschreven (zie op blz. 16), benevens aan de, onder de beide laatstbedoelde kantoren ressorteerende, hulpkantoren.

Kan de geldopnemer niet schrijven, dan teekent hij de quitantie, hiervóór bedoeld, met een handmerk, dat door twee getuigen moet worden voor echt erkend.

De postambtenaren mogen ook, *op hunne eigen verantwoordelijkheid*, een bedrag van hoogstens *f 100*, onverschillig waar het boekje is uitgegeven, **terstond** terugbetalen.

Dadelijke terugbetalingen, als waarvan hiervóór sprake is, kunnen slechts éénmaal in de zeven dagen plaats vinden.

Het behoeft wel geen nader betoog, dat, vermits de boekjes schuldvorderingen op naam zijn, de postambtenaren de bevoegdheid hebben, zich op eenigerlei wijze te verzekeren van de identiteit des persoons, die zich om terugbetaling aanmeldt, zoodra bij hen daaromtrent gegronde twijfel bestaat.

Geldt het eene terugbetaling aan een persoon, te wiens behoefte door een ander is ingelegd, en wiens handteekening nog niet ten kantore bekend is (zie blz. 1), dan kan de postambtenaar eene verklaring vorderen van hem, die den eersten inleg deed, houdende de mededeeling dat hij, die terugbetaling vraagt, daartoe werkelijk bevoegd is.

Dadelijke terugbetaling op eigen verantwoordelijkheid van den

postambtenaar dient in elk geval te geschieden, wanneer deze den geldopnemer *persoonlijk* kent, en weet, dat hij de rechthebbende is.

De terugbetaling van grootere sommen dan van **25 gulden** (de hiervóór bedoelde terugbetaling, op eigen verantwoordelijkheid van den postambtenaar natuurlijk uitgezonderd) wordt verkregen door *tusschenkomst van de Directie der spaarbank*.

Die tusschenkomst is ook noodig:

- 1^o. voor *elke* terugbetaling aan een ander kantoor dan dat waar het boekje is uitgegeven, of dat waarop het is overgeschreven;
- 2^o. bij de opvraag van het *geheele* tegoed;
- 3^o. voor terugbetalingen op een boekje, hetwelk onder beding eener voorwaarde (zie blz. 9) werd genomen.

Niet dadelijke terugbetalingen, als waarophier bedoeld wordt, moeten aangevraagd worden op een formulier, hetwelk aan de kantoren der posterijen *kosteloos* is te bekomen, en aldáár, in tegenwoordigheid van den postambtenaar, dient ingevuld en geteekend te worden.

Heeft de aanvraag betrekking op een boekje, waarop onder zekere *beperkende bepaling* werd ingelegd, dan moet bij die aanvraag, ook overgelegd worden: het bewijs, dat aan die bepaling hare kracht ontnemt.

Het postkantoor zorgt, dat de aanvraag de Directie bereike, die, op hare beurt — verzet zich niets tegen de terugbetaling — den belanghebbende een **order van betaling** doet toekomen, waarop hij de verlangde som,

tegen kwijting van dat stuk, ten kantore, door hem zelve aangewezen, kan ontvangen.

Op **elke** order van betaling wordt het tegoed vermeld, hetwelk den inlegger volgens zijne, ter Directie aangehouden, rekening-courant overblijft, na aftrek van het hem, op die order, uittebetalen bedrag. **Hierdoor kan de geldopnemer nagaan, of voornoemde rekening-courant al dan niet sluit met het tegoed in zijn boekje aangewezen.** Ontdekt hij verschil, dan geve hij der Directie hiervan onverwijld kennis.

Ofschoon de wet der Directie eene tijdruimte toelaat van 14 dagen, binnen welke zij aan elke opvraag van gelden heeft te voldoen, gaat zij daartoe reeds zoo spoedig mogelijk — doorgaans binnen 2 à 3 dagen — over, overtuigd als zij is, dat zij daarmede, in vele gevallen, de inleggers kan gerieven.

Evenals men overal in den lande kan inleggen (*zie op blz. 4*); **zoo kan men ook overal zijn geld terug krijgen.**

Wenscht men **uitbetaling** van het aangevraagd bedrag elders dan aan het kantoor van zijne woonplaats, dan moet op de aanvraag duidelijk vermeld zijn: het adres, waaraan het betalingsstuk moet worden gezonden, en, als het uitbetaling aan een' gemachtigde geldt, ook diens adres.

De orders van betaling zijn 4 weken geldig. Na het verstrijken van dien termijn zijn zij nietig, en kan terugbetaling alléén verkregen worden, door eene nieuwe aanvraag intedienen.

Wanneer — gelijk gebeuren kan — bij de ontvangst van de gewenschte order van betaling de oorzaak, die tot de aanvraag van gelden heeft geleid, niet meer aanwezig mocht zijn, m. a. w. wanneer men de aangevraagde gelden niet meer noodig mocht hebben, behoeft men van het betalingsstuk niet noodwendig gebruik te maken, maar kan men het aan het postkantoor, of aan de Directie, met opgaaf van redenen, doen teruggeworden.

Terugbetaling op boekjes *ten name van meer dan één persoon* kan, alleen op verzoek of met medewerking van *allen*, of aan den *gemachtigde van allen* geschieden (zie op blz. 7 en 22.)

De Wetgever heeft, door **minderjarigen** en **gehuwde vrouwen** als inleggers bij de Rijkspostspaarbank toetelaten (zie op blz. 7) hen ook bekwaam verklaard om zelf terugbetaling te erlangen (dus tot het *zelfstandig* verrichten eener rechtshandeling) doch heeft tevens ook aan de **wettelijke vertegenwoordigers** der eerstgenoemden (vader, voogd enz.) en de echtgenooten der laatstgenoemden de bevoegdheid toegekend, om tegen terugbetaling aan de hier bedoelde personen **verzet** aanteteekeken.

De rechtstoestand van deze categorie der zoogenaamde „*personae miserales*” is dus, met betrekking tot het inleggen en terughalen van gelden bij de Rijkspostspaarbank, een geheel andere dan die waarin zij, ten aanzien hunner overige goederen, volgens de regelen van ons Burgerlijk Recht verkeerden.

Het is overigens wel niet twijfelachtig, dat hoe algemeen ook, in de wet, de uitdrukking »minderjarigen” mocht luiden, daarmee niet anders kunnen bedoeld zijn, dan dezulken, in staat tot handelen.

Voornoemd **verzet** moet schriftelijk gedaan worden bij de Directie der Spaarbank, die daarvan bericht van ontvang geeft, en ook mededeeling doet aan de titularissen der boekjes, waarop alzoo terugbetaling verhinderd is.

Aan de gehuwde vrouw wordt intusschen de gelegenheid gegeven, de bevoegdheid van haren echtgenoot tot het doen van verzet, te betwisten. Immers het zou kunnen zijn, dat zij, bij haar huwelijk, ingevolge art. 195, 3e lid, v/h B.W., zich het beheer harer goederen had voorbehouden.

De inleggers kunnen op de keerzijde der formulieren „aanvraag om terugbetaling” „quitantie” en „order van betaling” ook iemand **machtigen**, tot het in ontvangst nemen der teruggevraagde gelden. Ook kan, tot dat doel, eene **doorloopende** volmacht worden afgegeven.

Ten gerieve der belanghebbenden zijn formulieren van zoodanige volmacht, op aanvraag aan de Directie der spaarbank, *kosteloos* te bekomen. Ze zijn, evenals alle andere akten en stukken, noodig voor de terugbetaling van spaarbankgeld, vrij van zegel- en registratierechten. (zie op blz. 38).

De inrichting der hiervóór vermelde stukken maakt het alzoo mogelijk, dat iemand een of ander lid van zijn gezin, of wien ook, in de gelegenheid stelle om, bij zijne afwezigheid, over het in de spaarbank geplaatst bedrag te beschikken, hetzij slechts tot eene aangewezen, hetzij tot eene onbepaalde som.

De inlegger, die om een of andere reden nog niet zijne handteekening ten kantore deponeerde, zij er op bedacht, dat hij bezwaarlijk iemand zal kunnen **machtigen** om te zijnen behoeve op zijn boekje gelden te gaan ontvangen. Immers, in dergelijk geval, bezit de postambtenaar geen enkel bewijs, dat hij, die de machtiging gaf, de daartoe bevoegde persoon is. Voorts dient nog opgemerkt, dat de gemachtigde, ter bekoming van terugbetaling, *moet kunnen schrijven*.

Terugbetaling kan ook worden verkregen in hoedanigheid van **wettelijken vertegenwoordiger** van den inlegger, krachtens de bepalingen van ons Burgerlijk Wetboek, bijv. in qualiteit van vader of voogd; in die van moeder-voogdesse (zie ook op blz. 37) over een minderjarige; in die van curator in een faillieten boedel of over onder curatele gestelde personen, enz. . .

Aan de, door deze vertegenwoordigers, te stellen handteekening op de stukken, noodig tot het erlangen

van terugbetaling, moet de vermelding van de **hoedanigheid**, waarin de terugbetaling gevraagd wordt, voorafgaan.

De hier bedoelde personen behooren hunne bevoegdheid om voor den inlegger op te treden, door vertoon van deugdelijke bewijsstukken, te staven. Wierd zoo maar zonder behoorlijk bewijs van rechtsbevoegdheid terugbetaald, dan zou een der voornaamste voordeelen der spaarbank, de **volstrekte** zekerheid der terugbetaling aan den rechthebbende, denkbeeldig worden gemaakt.

Bestuurders eener Vereeniging enz., op naam waarvan een spaarbankboekje is genomen, kunnen bepalen, dat alleen aan hen terugbetalingen mogen plaats vinden.

De aanvragen daartoe moeten dan door *alle* leden van het bestuur geteekend worden.

Natuurlijk kunnen zij ook een' gemachtigde aanstellen, door middel van eene algemeene of speciale volmacht (zie op blz. 22).

Zulk eene machtiging blijft van kracht, tot het bestuur die schriftelijk heeft ingetrokken.

Met het oog op het doel, dat aan het stellen der handteekening in het register (zie op bl. 6) ten grondslag ligt, moet, zoo een nieuwe gemachtigde wordt aangewezen, deze in het register teekenen, en is een nieuwe machtiging, als bewijs der opdracht, noodig.

Wie terugbetaling wenscht *door tusschenkomst van een' postbode* (zie op blz. 6), geve aan dezen, desverlangd tegen ontvangbewijs, zijn boekje mede ter overbrenging naar het naastbijgelegen post- of hulpkantoor, dat voor den dienst der spaarbank is aangewezen.

Verlangt men eene terugbetaling, die *dadelijk* (zie op blz. 18), d.i., in het gegeven geval, per *keerenden* bode *kan* geschieden, dan wordt dezen, door voornoemd kantoor, het aangevraagde geld, met het boekje, waarop

het geld als terugbetaald werd ingeschreven, medegegeven, ter uitreiking aan den belanghebbende, tegen voldaanteekening eener quitantie.

Geldt het eene terugbetaling, die alléén op *machtiging der Directie* kan worden verkregen (zie op blz. 19), dan vraagt de inlegger die aan, op een daartoe bestemd formulier, hetwelk de bode bij zich draagt.

De aanvraag wordt door den bode naar het kantoor der posterijen medegenomen, ter opzending aan de Directie.

Het, hierop door die Directie afgegeven, betalingsstuk, wordt den inlegger *rechtstreeks* toegezonden.

Het kantoor, dat van die toezending bericht ontvangt, geeft, zoodra mogelijk, met den postbode mede: de aangevraagde som, met het boekje, ter uitreiking aan den belanghebbende, die het betalingsstuk voor voldaan teekent, en dit in handen van den bode laat.

Ook de tusschenkomst der **brievenbestellers** ten plattelande, voor zooveel de zoogenaamde buitenwijken betreft, kan, ter verkrijging van terugbetaling, op gelijke wijze als hiervóór omschreven, worden ingeroepen.

Inleggers, die niet schrijven kunnen, teekenen met een kruisje, gewaarmerkt door twee getuigen, in bijzijn van den bode. *Zij kunnen niet als gemachtigden optreden.*

Terugbetaling (mits niet van het *geheele* tegoed) kan ook, op werkdagen, **per telegraaf** worden aangevraagd, en langs dienzelfden weg worden verkregen, in plaatsen, waar, nevens een kantoor der posterijen, een rijks-telegraaf- of telefoonkantoor bestaat.

Men lette hier op het woord **rijks**telegraafkantoor; want er zijn ook plaatsen, waar alléén een telegraafkantoor eener bijzondere onderneming is gevestigd, plaatsen dus, welke niet te rangschikken

zijn onder die, welke de gelegenheid openen tot bespoedigde overbrenging van geldaanvragen en van de, daarop door de Directie der spaarbank afgegeven, betalingsstukken.

Wie terugbetaling **per telegraaf** verlangt, vervoege zich, met zijn boekje, aan het kantoor der *posterijen* zijner woonplaats, of aan dat van zijne tijdelijke verblijfplaats, vulle dáár een gewoon formulier „aanvraag om terugbetaling” (zie op blz. 19) in, en betale de seinkosten van die aanvraag, benevens die voor de telegraphische overbrenging van de order van betaling.

Het kantoor der posterijen zorgt, dat die aanvraag ter overseining naar de Directie te **AMSTERDAM**, het telegraafkantoor bereike.

Het bedrag der seinkosten wisselt naar gelang van het aantal woorden, voor de aanvraag te bezigen, doch gaat doorgaans 20 à 25 woorden niet te boven. In den regel zullen die kosten dus niet meer bedragen dan 40 à 49 cent, terwijl, als kosten van het vooruitbetaald antwoord, voor de telegraphische overbrenging der verlangde order van betaling, een vaste som van 49 cent wordt geheven.

De hiervóór vermelde seinkosten worden verlaagd resp. tot 25 en 30 cent voor de zoogenaamde lokaal-telegrammen, d. z. telegrammen, die tusschen een rijkskantoor en de in dezelfde gemeente bestaande bijkantoren worden gewisseld.

Wenscht men de overbrenging op den voet van een dringend telegram, dan betaalt men dubbel telegraftarief.

Aan de hier bedoelde aanvraag om terugbetaling wordt door de Directie der spaarbank *onverwijld* gevolg gegeven, indien althans daartegen geen bezwaar bestaat. Indien daartegen wel bedenking mocht rijzen, dan wordt het kantoor, dat de aanvraag afzond, hiervan *per telegraaf*, ter mededeeling aan den belanghebbende, verwittigd, en *per post*, wanneer slechts voor een gedeelte aan de aanvraag kan worden voldaan.

Is laatstbedoeld geval aanwezig, bijv., wanneer méér wordt opgevraagd dan volgens de rekening-courant ter Directie kon geschieden, zoo wordt aldáár een order van betaling opgemaakt, tot een bedrag weinig beneden het tegoed, hetwelk den aanvrager toekomt. Het bevonden verschil tusschen aanvraag en rekening kan dan daarna worden opgelost.

De geldopnemer zij er op bedacht, dat de telegraphische aanvraag — al is die, naar den gewonen loop van zaken, tijdig genoeg aangeboden om vóór de sluiting der Directiebureelen (4 $\frac{1}{2}$ u. 's av.) aldáár te *kunnen* aankomen — pas later hare bestemming kan bereiken, in welk geval die aanvraag, terstond bij den aanvang van den eerstvolgenden dienst, (9 u. voorm.) in behandeling wordt genomen.

Voorts zij hier nog opgemerkt, dat er, meer nog dan bij gewone terugbetalingen, voor den postambtenaar alle aanleiding bestaat, het identiteitsonderzoek naar den geldopnemer te doen plaats hebben, speciaal ten aanzien van houders van boekjes, die elders zijn uitgegeven, en ten aanzien van terugbetalingen, die per post (zie hieronder) of bij een ander kantoor zijn aangevraagd.

Men zorge dus met eenig identiteitsbewijs gewapend te zijn, wil men zich niet bloot stellen aan de mogelijkheid, dat de postambtenaar tegen terugbetaling bezwaar make.

Men kan ook alléén de overbrenging **per telegraaf** van de order van betaling verlangen. In dat geval voegt men bij zijne aanvraag om terugbetaling (het gewone formulier), welke aan de Directie *per post* wordt toegezonden, een bedrag van 49 cent in *telegramzegels*.

Indien de telegraphische aanvraag om terugbetaling wordt gedaan op een *hulpkantoor* der posterijen, en aldáár de kas ontoereikend mocht zijn, om tot *dadelijke* uitbetaling te kunnen overgaan — iets waarmede de Directie al aanstonds op de betrekkelijke aanvraag in kennis wordt gesteld — dan kunnen de verlangde gelden *per eerste postgelegenheid* door het hoofdkantoor,

waaraan in het bedoelde geval de aangevraagde order van betaling wordt gericht, den Brievengarder, ter uitreiking aan den belanghebbende, worden toegezonden.

Terugbetaling op boekjes ten name van **overledenen** geschiedt onder toepassing van de bepalingen van ons Burgerlijk Recht.

Zij, die meenen aanspraak te kunnen maken op nagelaten spaarpenningen, geven hiervan kennis aan het postkantoor hunner woonplaats, of rechtstreeks aan de Directie der spaarbank, onder mededeeling van al die inlichtingen, welke, tot staving van hun goed recht, kunnen strekken.

Heeft de overledene een **testament** nagelaten, dan worde dit overgelegd.

Wanneer de verkregen inlichtingen geen feitelijke of juridische onjuistheden bevatten, wanneer zich, in één woord — naar het oordeel van den Directeur der Rijkspostspaarbank — niets tegen de terugbetaling verzet, dan wordt daartoe order gegeven, door toezending van een betalingsstuk, hetwelk door *alle* erfgenamen moet worden geteekend.

Heeft de erflater een **exécuteur-testamentair** benoemd, en aan dezen **het recht van inbezitneming** der nagelaten goederen toegekend, dan kan die titularis voor de erfgenamen, optreden.

In *alle* gevallen waarin de ontvangen gegevens, waaruit de **rechtsbevoegdheid** van de personen, die zich om terugbetaling aanmelden, zou moeten blijken, der Directie niet *afdoende* toeschijnen, wordt, ter verkrijging dier terugbetaling, de overlegging gevorderd van eene **akte van erfrecht**, afgegeven door een' kantonrechter of een' notaris.

(Zie voor zegel- en registratierecht op blz. 38)

Vermits, op grond van art. 881 van ons Burgerlijk Wetboek, de

erfgenamen de afgifte der, in de Postspaarbank belegde, som **kunnen** vorderen van de Administratie, die voor de uitkeering aansprakelijk is, keert die instelling alléén uit aan de erfgenamen, of aan de, voor dezen, rechtens in de plaats tredenden.

Tegen de uitkeering van nagelaten spaargelden, *met voorbijgang van eerstbedoelde personen*, aan anderen, die een wettelijk verhaal zouden kunnen doen op die gelden, bestaat dus bezwaar.

Een Armbestuur bijv., welks recht tot verhaal der kosten van verpleging en begravenis van een verpleegde op de, door dezen, bij de spaarbank belegde som [*zie art. 50 der wet van 28 Juni 1854 (Stbl. no. 100), zooals zij is gewijzigd bij de wet van 1 Juni 1870 (Stbl. no. 85)*] onbetwistbaar schijnt, zoude, o. i. zijne rechten op die som moeten doen gelden, niet tegenover de spaarbank, maar tegenover de erfgenamen van den verpleegde.

RENTE.

De Rijkspostspaarbank keert voor de bij haar ingelegde gelden een jaarlijksche rente uit van **2.64** gl. ten honderd, overeenkomende met **11** cent van elke **100** gulden in eene halve maand.

Deze betrekkelijk lage rente schijnt menigeen nog te weêrhouden om als inlegger toetreden. Men denke hier echter aan het hoofdbeginsel, dat **bewaren** en **teruggeven** doel is der spaarbank, waarbij de rente nevenzaak wordt, en neme in aanmerking, dat, bij de voortduring van eenen zoo lagen rentevoet, als sedert lang algemeen wordt waargenomen, vele particuliere spaarbanken hare rente zullen *moeten* verminderen.

Menige instelling van dien aard ging trouwens daartoe reeds vóór lang over (ook de belangrijke spaarbank voor de stad Amsterdam verlaagde die rente tot 2.64⁹/₁₀), zoodat het verschil van voordeel in de belegging gaandeweg minder wordt of — zooals bij de hiervóór genoemde spaarbank het geval is — reeds geheel is verdwenen. Ook wegen, o. i., het **nationaal** karakter der postspaarbankboekjes (*zie blz. 4*) en andere faciliteiten voor het inleggen en terughalen

van gelden verleend, wel op tegen eene kleinigheid meer rente, die elders wordt verkregen. Wij merken dit niet op ten nadeele der vele goed georganiseerde en goed beheerde particuliere zusterinstellingen, doch alléén ter bestrijding van het hiervóór vermelde argument, dat inderdaad menigeen nog van de rijkspostspaarbank terughoudt.

Overigens wenschen wij voor niemand ondertedoen in waardeering van de belangelooze toewijding, waarmede zoo velen tijd en moeite veil hebben om, langs den weg van het spaarbankwezen, een waarachtig volksbelang te behartigen.

Wanneer het tegoed des inleggers, *op één of meer boekjes verkregen*, hetzij door inlagen, hetzij tengevolge der daaraan toegevoegde rente, een totaal bedrag van *f 800* heeft bereikt, wordt van verdere bedragen geene rente uitgekeerd.

De rente begint reeds van *elken gulden* te loopen: op den 1^{sten} of op den 16^{den} der maand, welke volgt op den dag, waarop de inleg is geschied.

Onderdeelen van een gulden blijven renteloos. Bij de renteberekening worden gedeelten van een cent verwaarloosd, en wordt elke maand op 30 dagen gesteld.

Voor teruggevraagde gelden is geene verdere rente verschuldigd dan tot en met den 15^{den} of den laatste dag der maand, welke den dag, waarop wordt terugbetaald, voorafgaat.

De rente wordt elk jaar in het spaarbankboekje **bijgeschreven**, hetwelk daartoe *in de maand, overeenkomende met die waarin het is genomen*, desverlangd door tusschenkomst van het kantoor der posterijen of den postbode (zie op blz. 6.), en tegen bewijs van overneming, aan de Directie te Amsterdam moet worden opgezonden.

Is de inlegger te dien aanzien nalatig gebleven, dan wordt hij aan die opzending door de Directie herinnerd.

Uiteraard wordt tot die herinnering pas overgegaan na **verloop** van de maand, waarin het boekje moest zijn ingezonden.

Velen meenen de uitnoodiging tot inzending te moeten afwachten, alvorens daartoe te kunnen overgaan, ja sommigen geven er vaak hunne bevreemding over te kennen, indien die uitnoodiging langer dan gewoonlijk — iets, wat bij buitengewone drukte allicht gebeuren kan — uitblijft.

Dit is een dwaalbegrip. De inlegger behoort er zelf voor te zorgen, dat zijn boekje de Directie bereike, tot het doen bijschrijven der rente.

Dat hij daaraan, bij verzuim, wordt herinnerd, is hoofdzakelijk daarom, wijl de Directie er hoogen prijs op stelt, dat zoo véél boekjes mogelijk éénmaal 's jaars in hare handen komen, niet zoozeer om daarop de rente te kunnen bijschrijven (op de betreffelijke rekeningen toch, wordt zij reeds in het begin des jaars uitgetrokken) dan wel, ten einde in staat te zijn, om de daarin vermelde posten te kunnen vergelijken met die, op de betreffelijke rekeningen-courant geboekt, naar de gegevens haar, door de kantoren der posterijen verstrekt. Een maatregel, die als contrôle-middel uitstekend werkt.

Overigens heeft het stellen van een bepaald tijdstip voor de inzending van boekjes, tot het daarin opnemen der rente, ten doel: opéénhooping dier boekjes ter Directie te voorkomen en, als gevolg daarvan, vertraging in de terugzending dier boekjes te vermijden. Het, te dier zake, voorgeschrevene bevordert ook in hooge mate eene zekere regelmaat in de werkzaamheden, aan het bijschrijven der rente verbonden.

De rente, aan het tegoed des inleggers toegevoegd, is die, welke op 31 December van het laatstverloopen jaar werd verkregen. Zij wordt met den eersten dag van het nieuwe jaar rentegevend.

Een boekje, bijv. in November 1892 uitgegeven, zal dus in **die**

maand van het jaar 1893 moeten worden ingezonden, ter bijschrijving der rente, welke over het jaar 1892 werd gemaakt.

Op een in de *laatste* helft van December 1892 uitgereikt boekje hetwelk, overeenkomstig het voorafgaande, in diezelfde maand van het volgend jaar tot voornoemd doel behoort te worden ingezonden, zal dus een rentebedrag van „**nihil**” moeten worden vermeld.

Velen zien, bij het nacijsferen van het hun tegoedgeschreven rentebedrag, het hiervóór vermelde voorbij. Zij berekenen de rente dikwijls tot aan den dag, waarop hunne boekjes werden ingezonden. *Men lette op den stempelafdruk, gesteld ter zijde van het rentecijsfer, dat in het boekje werd aangeteekend.*

De boekjes, die, ter **rentebijbschrijving**, bij de Directie zijn ingekomen, worden, nadat die handeling aldaár is verricht, *zoo spoedig mogelijk* aan de inleggers weder teruggezonden.

De organisatie der instelling gedooft niet altijd: de **gelijktijdige** terugzending van **gelijktijdig** ontvangen boekjes. Het is zelfs **mogelijk**, dat **vroeger** ontvangen boekjes pas kunnen worden teruggezonden **na** later ontvangene. Dit geval kan zich o. a. voordoen met die boekjes, waarop even vóór de toezending nog eene handeling (inleg of terugbetaling) plaats vond. Dan toch kan het gebeuren — in verband met den verantwoordingstermijn der postkantoren — dat die handeling eerst na verloop van eenige dagen ter kennis van de Directie komt, en tot zoolang moet met de vaststelling van het tegoed worden gewacht.

Men make zich dus over eenige vertraging in de terugontvangst van eenig boekje niet noodeloos ongerust.

Natuurlijk kunnen, gedurende den tijd dat de boekjes tot bovengenoemd doel bij de Directie berusten, daarop geene inlagen en terugbetalingen plaats vinden.

In de maand Januari wordt ter Directie de rente bijgeschreven op **alle** rekeningen-courant; een omvangrijke arbeid, waartoe, wel is waar, hulppersoneel wordt gebezigd, doch wat niet voorkomt, dat het gewone werk eenigen tijd moet worden ter zijde gelegd. Boekjes,

welke in die maand, ter opneming van den interest, worden ingezonden, zijn dus blootgesteld aan vertraging in de terugzending. Aantebevelen is het derhalve, die inzending niet in de **eerste** dagen van het jaar te doen plaats hebben.

Voorts zij hier nog aangestipt, dat meermalen in de boekjes, die ter bijschrijving van rente bij de Directie worden ontvangen, bank- of muntpapier, ja zelfs zilvergeld wordt aangetroffen, blijkbaar daarin gelegd met de bedoeling om het geldswaardig bedrag dier stukken, op die boekjes, als inleg te doen inschrijven.

Tegen die insluiting van geldswaardig papier dient te worden gewaarschuwd. Eerstens, omdat zij gevaar voor verlies oplevert; tweedens, omdat de centrale Directie zich met het doen van inlagen, ten behoeve der inleggers, niet kan belasten. Aan haar is het algemeen administratief beheer der instelling opgedragen, terwijl — gelijk uit het vermelde op blz. 4 blijken kan — voor het in ontvangst nemen van inleggelden de kantoren der Posterijen zijn aangewezen.

Uitkeering der *lopende* rente geschiedt alléén, wanneer het *geheele* tegoed wordt teruggevraagd. Die rente wordt, met inachtneming van de wettelijke rentetermijnen (zie op blz. 29), berekend tot den dag, volgende op dien, waarop de toezending van de order van betaling plaats vindt.

Behoudens het geval, waarin het hier bedoeld betalingsstuk **niet** wordt aangeboden, ter inning van het daarop vermelde bedrag (zie op blz. 20), kan de inlegger, **al houdt hij dat stuk eenigen tijd onder zich**, op geene hoogere renteuitkeering aanspraak maken.

Het is gebleken, dat velen, die hun' boekjes lieten **afbetalen**, later op nieuw inleggers werden. Zij, die aldus handelen, zien voorbij, dat, zoo zij ook maar eene kleinigheid op hun' boekje laten staan, dit hun het vervullen der formaliteiten, verbonden aan het verkrijgen van een nieuw boekje, bespaart.

Internationale Dienst

Tusschen **Nederland** en **België** is eene overeenkomst gesloten, waardoor het mogelijk is:

- 1°. het tegood, te vorderen op een Nederlandsch post-spaarbankboekje geheel of gedeeltelijk, op een Belgisch boekje, (uitgegeven door de algemeene spaar- en pensioenkas te Brussel), en omgekeerd, *zonder kosten* te doen overschrijven;
- 2°. op een *Nederlandsch* boekje in **België**, en op een *Belgisch* boekje in **Nederland** *kosteloos*, geheel of gedeeltelijk, terugbetaling te erlangen.

De herleiding der Nederlandsche in de Belgische munt, en omgekeerd, geschiedt naar den maatstaf van 1 gulden gelijk 2 francs 8½ centimes.

Het verzoek om overdracht van gelden moet gedaan worden, in dubbel, aan een kantoor der posterijen, op een formulier, aldáár *kosteloos* verkrijgbaar, en *tegen afgifte van het boekje*.

Binnen weinige dagen daarna wordt den belanghebbende medegedeeld, dat het ^{Belgisch} Nederlandsch boekje, ten bedrage der verlangde som, op vermeld kantoor te zijner beschikking is, welk boekje hem wordt ter hand gesteld, zoo noodig, tegen overlegging van stukken tot staving van zijne identiteit. Geldt het de overdracht van het *geheele* tegood des inleggers, dan wordt de loopende rente, welke in het nieuwe boekje in de overgeschreven som wordt begrepen, berekend *tot aan het einde der maand*, waarin de overdracht gevraagd is. Wordt echter vóór dien tijd nog geld teruggehaald,

dan wordt de rente evenredig verminderd, te rekenen van den 1^{sten} of 16^{den} van de maand vóór den dag der terugbetaling.

Bij overdracht van een *gedeelte* van zijn tegoed, ontvangt de inlegger, met het nieuwe boekje, ook het oorspronkelijk boekje, waarin de overgedragen som vermeld wordt, terug.

De bijzondere voorwaarden betreffende terugbetalingen (zie blz. 9), welke bij het nemen van het Nederlandsch Belgisch boekje, mochten zijn bedongen, worden in het nieuwe boekje overgenomen, tenzij hij, die ze stelde, ze wenscht opgeheven te zien.

Wenscht men in **Nederland** geheele of gedeeltelijke terugbetaling op een *Belgisch* boekje, of in **België** gelijke terugbetaling op een *Nederlandsch* boekje, dan vervoege men zich aan een kantoor der Posterijen, voor den dienst der spaarbank aangewezen, teekene aldáár, op een daartoe bestemd formulier, eene aanvraag om terugbetaling, en geve zijn boekje tegen ontvangstbewijs af.

Er wordt niet **dadelijk** terugbetaald.

Altijd zullen er eenige dagen moeten verloopen, alvorens de inlegger in het bezit van het verlangde geld komt, wijl het boekje moet worden opgezonden naar de Directie der spaarbank, die het heeft uitgegeven, opdat dáár het tegoed kunne worden vergeleken met de betrekkelijke rekening-courant.

Bestaat er geen bezwaar tegen de aanvraag des inleggers, dan krijgt hij, weinige dagen na de indiening dier aanvraag, eene uitnoodiging om het verlangde geld en, zoo het eene *gedeeltelijke* terugbetaling betreft,

ook zijn boekje ten postkantore zijner woonplaats in ontvangst te komen nemen.

De toezending van de hier bedoelde boekjes aan de Directie der spaarbank van het land, waar zij zijn uitgegeven, *ter bijschrijving van de rente*, geschiedt *kosteloos* door tusschenkomst der postkantoren.

Enkele wetsartikelen en bepalingen, waarvan de kennisneming voor sommige inleggers van belang kan worden geacht.

Volgens het 2e lid van art. 20 der wet van 26 November 1847 (Stbl. no. 69), is niemand verplicht *zilveren* pasmunt (stukken van 25, 10 en 5 cent) tot een hooger bedrag dan van *f 10* in betaling aantenemen.

Voor *bronzen* pasmunt bedraagt dat maximum, ingevolge art. 5 der wet van 28 Maart 1877 (Stbl. no. 43), 25 cent.

Bijzondere voorschriften, afwijkende van voornoemde wetsbepalingen zijn aan de postkantoren niet verstrekt, zoodat deze ook voor hen gelden.

Verpanding van het tegoed op spaarbankboekjes is nergens verboden.

Om het pandrecht echter van kracht te doen zijn, moet het gevestigd worden volgens het nieuwe artikel 1199 van ons Burgerlijk Wetboek, vastgesteld bij de Wet van 8 Juli 1874 (Stbl. no. 95), door eene kennisgeving, in den vereischten vorm, van den pandnemer aan den Directeur der Rijkspostspaarbank.

Komt de pandgever te overlijden, vóórdat zijne schuld is afbetaald, dan zal o. i., de uitbetaling van het tegoed, mits niet hooger dan het beloop der schuldvordering, aan den schuldeischer kunnen geschieden.

Zij, die dikwijls genoegen nemen met eene zoogenaamde »verklaring

wegens **borgstelling**” — gelijk reeds meermalen door ondergeschikten in eene of andere betrekking werd afgegeven — welke verklaring veelal slechts inhoudt: eene eenzijdige, zuivere machtiging aan derden, om het, als **zekerheidsstelling**, op een spaarbankboekje gestort bedrag te kunnen opvorderen, ten einde bijv. boeten en schadevergoedingen op deze gelden te verhalen, behooren te bedenken, dat zoodanige machtiging kan worden **herroepen**.

Gewapend met zoodanige verklaring, en in het bezit van het boekje, wordt somtijds — doch ten onrechte — aan het bestaan eener **pandovereenkomst** gedacht.

Het is daarom wenschelijk, den inhoud van dergelijk stuk of dergelijke akte, behelzende eene overdracht der geldvordering onder zekere, hier bedoelde, omstandigheden, vooraf aan het oordeel van den Directeur der Rijkspostspaarbank te onderwerpen.

De inleg bij spaarbanken tot een bedrag van *f* 800 is *vrijgesteld* van het recht van overgang bij overlijden [art. 7 der wet van 31 Dec. 1885, (Stbl. no. 263).]

Minderjarigen, die in eenig gesticht van weldadigheid zijn opgenomen, zijn onder de voogdij van de regenten van dat gesticht, zoolang zij zich daarin bevinden, of daartoe behooren. (art. 421 van ons B. W.)

De hier bedoelde voogdij blijkt, naar de meening van een groot aantal gezaghebbende juristen, te zijn: eene werkelijke voogdij, en dus niet eene, naast de eigenlijke voogdij bestaande, aan haar ondergeschikte bewindvoering.

Het toezicht en het bestuur van den wettigen, testamentairen of benoemden voogd dier minderjarigen houden op, zoolang de band tusschen deze en het gesticht bestaat.

Op grond hiervan zou, o. i. aan de aanvragen om terugbetaling van het college van Regenten, op een boekje ten name van een verpleegde, gevolg kunnen worden gegeven.

Wanneer de moeder, in de voogdij bevestigd, tot een volgend huwelijk overgegaan is, wordt haar echtgenoot van rechtswege **medevoogd** en zijn beiden aansprakelijk wegens handelingen, de voogdij betreffende (art. 406 van ons B. W.).

Indien dus zoodanige moeder-**voogdesse** terugbetaling mocht verlangen op een boekje van haar minderjarig kind uit vorig huwelijk, zal de aanvraag om terugbetaling ook door haren echtgenoot, als *medevoogd*, moeten worden onderteekend.

Volgens art. 33 der Wet van 27 April 1884, (Stbl. no. 96) tot regeling van het Staatstoezicht op **krankzinnigen**, wordt, zoo noodig, de waarneming der belangen van een verpleegde in een krankzinnigengesticht aan een' door de rechtbank te benoemen provisioneelen bewindvoerder opgedragen, en kan de vrouw van een' verpleegde als zoodanig in aanmerking komen.

In qualiteit van $\frac{\text{bewindvoester}}{\text{bewindvoerder}}$ kan men echter geen andere daden dan van zuiver beheer verrichten, tenzij op machtiging van den kantonrechter.

Overeenkomstig die bepalingen, zou dus c. q. aan de vrouw of aan een ander alleen terugbetaling op een boekje ten name van haren krankzinnigen echtgenoot $\frac{\text{een' krankzinnige}}{\text{bewindvoester}}$ kunnen geschieden, wanneer $\frac{\text{zij}}{\text{hij}}$ als $\frac{\text{bewindvoester}}{\text{bewindvoerder}}$ kan optreden, en tevens — indien althans de opvordering eener inschuld niet als een daad van zuiver beheer kan worden beschouwd — door den kantonrechter, tot terugvordering van het saldo tegoed op zoodanig boekje gemachtigd werd.

Volgens art. 982 van ons B. W., kunnen, bij een enkel onderhandsch, door den erflater geheel geschreven, gedagteekend en onderteekend stuk, zonder verdere formaliteiten, beschikkingen na doode worden gemaakt, doch **alleen en bij uitsluiting**, ter aanstelling van

executeuren, ter bestelling van begrafenis, tot het maken van legaten van kleederen, van lijfstoebehooren, van bepaalde lijfsieraden en van bijzondere meubelen.

Niet zelden echter worden in de boekjes schriftelijke verklaringen aangetroffen, waarbij de inleggers verlangen, dat hun saldo-tegoed, *na hun overlijden*, aan een of meer door hen aangewezen personen zal worden uitgekeerd. **Deze vorm van beschikking na doode moet worden ontraden.** Eerstens en vooral, wijl de Postspaarbank slechts uitkeert aan hen die, na deugdelijk onderzoek, blijken zullen, *volgens de regelen van ons Burgerlijk Recht*, erfgenamen of rechthebbenden krachtens anderen titel te zijn; tweedens, omdat, op grond van voornoemd wetsartikel, de *rechtsgeldigheid* van zoodanige verklaring, welke toch slechts het karakter draagt van het daár bedoeld *onderhandsch* stuk, kan worden betwist.

Krachtens Koninklijk besluit van 19 Januari 1882 no. 17, is **vrijstelling** van zegel en registratierechten verleend voor *alle* akten en stukken, noodig voor den inleg van gelden in- en de terugbetaling daarvan door de Rijkspostspaarbank, mits in of op die akten of stukken van die bestemming melding worde gemaakt, en daarop gesteld worde :

Vrij van zegel en van het recht van registratie, ingevolge Koninklijk besluit van 19 Januari 1882 no. 17."

Bij Koninklijk besluit van 27 Juli 1881, no. 30, is bepaald, dat een gedeelte van het **handgeld**, toetekennen aan personen, die zich als soldaat-schrijver bij de Militaire Administratie van het leger in Nederlandsch-Indië verbinden, te hunnen name bij de Rijkspostspaarbank zal worden belegd.

Over den inleg en de daarop verschenen rente kan niet worden beschikt, dan nadat de belanghebbende daartoe machtiging van den Minister van Koloniën zal hebben bekomen, bij wien de boekjes in bewaring blijven.

Bij H. GERLINGS Amsterdam, verscheen:

P. J. F. du BOIS.

Naar aanleiding van het tienjarig bestaan
der Rijkspostspaarbank, f 0.40.

Oordeel der pers.

Amsterdamsche Courant.

In 't kort, eene brochure, die wij gaarne ter lezing en
bestudeering aanbevelen.

Het Vaderland.

Hoogst lezenswaardige beschouwingen niet alleen voor
allen, die in de schoone instelling, welke het geldt, belang
stellen, doch in de eerste plaats voor hen, die geroepen zijn,
misschien reeds eerlang tot wijzigingen in de wet van 1880
mede te werken.

Utrechtsch Prov. en Sted. Dagblad.

Het geheel vormt eene belangrijke studie, die den
vrienden der Rijkspostspaarbank zonder twijfel zeer welkom
zal zijn.

Algemeen Handelsblad.

Wij wenschen het nuttig geschriftje in veler handen.

Dagblad v. Zuid-Holland en 's Hage.

Geschriften als deze brochure kunnen, tot bevordering
van het sparen, krachtig medewerken.

Nieuwe Rotterdamsche Courant.

Een zeer nuttig boekje, waarin met helderheid uiteen-
gezet wordt, wat er **anders** en wat er **nieuw** geregeld zal
moeten worden, opdat de Rijkspostspaarbank, meer nog dan
zij thans reeds is, eene bron van zegen en welvaart worde
voor velen.

De Standaard.

Het boekje bespreekt denkbeelden en bevat opmerkingen,
die zeer zeker wel ter sprake zullen komen, als de kring
waarbinnen de Rijkspostspaarbank thans arbeidt, wordt
uitgebreid.

Limburgsch Nieuwsblad.

Ieder, die het wel meent met eigen welvaart en met
die van anderen, neme bedoeld werkje ter hand.

Middelburgsche Courant.

Het werkje bevelen wij ter kennisname aan bij allen,
die belangstellen in zaken van algemeen nut.

(zie ommezijde)

Nieuwe Financier en Kapitalist.

Een nuttig geschrift, dat menige behartenswaardige opmerking ten beste geeft.

De Amsterdammer.

Daardoor is deze brochure eene belangrijke en lezenswaardige studie geworden.

Het Nieuws van den Dag.

Het bevat tal van bijzonderheden, welke in ruimen kring verspreiding verdienen.

De Nieuwe Groninger.

Het onderwerp reeds, afgezien nog van de heldere uitzetting, verdient aller belangstelling.

Nieuwe Brielsche Courant.

Op duidelijke en onderhoudende wijze wordt hier veel omtrent een **algemeen belang** in helder licht gesteld.

Thoolsche Courant.

Wij kunnen de lezing van dit boekje niet genoeg aanbevelen.

Zaanlandsche Courant.

Het bezit zulk een overvloed van bijzonderheden, dat het de moeite van te lezen ruim beloont.

Rotterdamsch Nieuwsblad.

Behandelt belangrijke vragen, der beschouwing overwaard.

Kamper Courant

Een boekje van groote waarde.

Nieuwsblad van het Noorden.

Nut zal het stichten, wanneer het slechts algemeen genoeg bekend wordt

De Post.

Een merkwaardig, belangwekkend vlugschrift.

De Kapitalist.

Het bevat eene menigte opmerkingen, die de aandacht van ieder, die op economisch en sociaal gebied iets goeds lezen wil, ten volle verdient.

Gelria.

Een aardig boekje, dat o. m. een blik geeft in de groote beteekenis van het kleine, zooals dit zich in het sparen openbaart.

L'Union Postale.

Instructive brochure pour ceux, qui s'intéressent au sujet, que l'auteur a étudié très sérieusement.

Enz. Enz.